

СЕРДАЛО

евет

Советски Союзa Коммунистически парти Нохч-Глaгlаy
областен комитетa а Нохч-Глaгlаy АССР-а оргкомитетa а орган

Кхaшpa
10
июль
1957 шу
№ 4 (2119)
Мах 20 кеп.

Моаршал хилда Нохч-Глaгlаy рeспуб-
ликaн кхалнаьха хьалхарча съезда
делегаташта!

Партен барт-цхьoагlо чlоaгlа лeлаe eзa

Советски lаьдал eтtачa хана ден хьa, коммунистий партиен хьалхалeнцa вай мехкашча бол-алоша а, колхозникаша а, кхь-ча кхьаьгамхоша а дика кхьa а хьийга, шoзa тlеmо бохабь боахам юха метта а оттабь, пачахьа хана хинначул тlкaь-иттаз промышленность советк-ийа советски мехка. Цу про-мышленность цaгl — ах милли-он совгa трактораш а 380 эзар гаргта комбайнаш а иштта кхь йола, юрта боахама eшa машенаш а eннa, юрта боаха-маша хьeгa кхьa чlоaгlа аттача а даькхад.

Пачахьа хана вай мехка дука нах дешарх кхеташ ба-цар, культура кхьча мехкий-чул тlехьa латтар. Тlехьa дl-сача eлaмгача кхьийа каза-хий, киргизий, туркмений, ce-лий, нохчий, глaгlаy, черсий, кхь дaрий шoй йoзaу—дешар дацар. Цу кхьамашта юкьe дийша нах кlеизга бар. Совет-ски lаьдалo коммунистий партиен хьалхалeнцa вай мохк де-шара а култаран а кхьча бlа-хийча наьха мехкел хьалха баькхад. Масса а долча кхьама шoй йoзaу а культура а тоа-де, лaкхде никь а бeнaбь. Вай советски мохк миссел тайп-тайпара школеш йолаш, инже-нераш, лoраш, агрономш, хьехархой иштта кхьболa ce-циалисташ болаш мохк, дунeн тlа цхьаькхa бaц.

Коммунистий партиен хьал-халeнцa, кхьаьгамхоша lаь-дал шoй бe а дeллa, цхьан са-тo шoлaгlчун кхьa дуалга дlа а даькхa, шe долча кхьийа боахам а культура лaкхьaь то-аь, социализмагара коммуни-змагa бугаш латт вай, советски мохк.

Тlехьарча шерашка, бeрригa-ча советски мехка боахам а культура а лaкхьарча, теорeцa нах паргlага боахам, парте-на юкьeра гlулакхаш Ленинa лaкхьа тайпара вlашaгlдoх кaш, тoлхадaь революционий законaш тоадеш, кхьаьгам-хошшара партиен бугаш шeр-бeш, советски социалистиче-ский демократий тоадеш, Ленинa кхьийа политикa нийсхoнцa чaкхьaькхарча кхьамашта юкь-eра барт-бeзaм чlоaгlбeш, кхьчa пачахьaькхeнaшaрa гlулакхаш дeрригача а дунe гlи тоам—машар хургболаш тоа-дeш, бeрригa кхьаьгамхой шийца а болаш, ужаш рaьзa а болаш, партe нoвкьoстaл а дeш партиен XX-чa съeздa рeшeнeш кхьoчaш eш Центральни Коми-тет йoаллaчa хана, парте-накхьa духьaлa ялар Малeн-кoвa, Кaгaнoвичa, Мoлoтoвa партиeнa духьaлaрa гpуппa шoшaчa. Шeпилов а волаш.

Из партиeнa духьaлaрa гpуп-пa глeртaр, кхьeлaгl бeчa фpaкционий балхача ССКП ЦК пленумо жeржa партиeн кул-гайхой хийца а хийца, шe партиeнa кeртe а eтtа, партиe политиче-ски никь хувцa.

Цу партиeнa духьaлaрчa Малeн-кoвa, Кaгaнoвичa, Мoлoтoвa, Шeпиловa, гpуппaс йoахaр coюзниa рeспубликай боахамий културни бoкчoнaш шeр мa e, мoттигaшкaрчa советий рoль лaкх ма e, промышленностьe управлeниe Совнархозаш а eкхa тоа а цa eш хьaлхa хиннaчa тайпара йицa, пачахьaькхeнa тeлa eзaчa юрта боахама про-дуктaй пoстaвкaкe мукьa мa довлиттa колхозникий а болх-алo а гlулакхeрчa нaьхa а боа-хамаш. Из гpуппa тeшaш япар цхьан сага дулх, даьттен, шур-eн гaлaш йицa гlулакхa 2—3 шeрa СШA вай тeхьaкхург хь-лaрaх. Цу гlулакхa а духьaлa яр из гpуппa.

Из гpуппa духьaлa хиннай култ личнoсти йoлчa хана то-лхaь Ленинa — партиeн кхьийа политикa юха нийс йицa; xoат-там а боацаш: колхозий боаха-мa, лaнaш увтaлгa дlа а даьк-

кхa, колхозашка а xoаттaш пар-тeнa боахаман лaнaш увтaлгaрa; coвнaрxoзaш eкхa а, кхьчa гlулакхaшчa пачахьaькхeнaшaрчa coв бoлa нaх дlа а бaьхa, цу aппaрaтa додaш дoлa aчa кlеизгaрa; мукьa укхаш йoлa бaьй а зa-лeжни а 35 миллиoн гeктaр aрeнaш aьхa а aьхa цигарa ялaт чудaрцa мoкк паргlагa бaккхaрa; тaйп-тaйпaрa боаха-мaн а културaн а политикa лe-лaш дoлчa бlаьхийчa нaьхa пачахьaькхeнaшa социалистиче-ски пачахьaькхeнaшa тoам-мaшaр бoлaш яхa йиш я яхaчa Ленинa политикa.

Нoв. Мoлoтoвc шe кхьчa пачахьaькхeнaшaрчa гlулак-хий министр волчa хана дука хa яькхaр Югoслaвeцaрa гlу-лакхаш тoамa тlа-мaшaр тlа цa довлиттaш, из вaйнa а цaр-нa а зeнe дoллaшeх a. Цo ду-хьaлe йoрa Австрeцa дoгoвoр a яь цу пачахьaькхeнaшaрa гlу-лакхаш тoадeчa хана а. Из ду-хьaлa вoрa Японeцaрa гlулак-хаш тoамa тlа а даьхa, дaл-нe вoстoкe мaшaр oттaбaрa. Цу гlулакхaшчa цlгaзaхь цoах дlахтeшa Кaгaнoвичи Малeн-кoвa а зaр.

Цeнтpaльни Комитeтo а цун Президентум а, цaр гlагlагaш тoадeш, ужаш партиeн нийсчa нoвкьa бeчa глeртaш, цaрнa хьeхaм бeш, чlоaгlа cадиттaр. Цoах гlулакх хилaнзaр. Ужаш партиeн нoвкьa бaлa цa а тy-гaш, партиeнa духьaлa кхьeл-лaгl фpaкционий болх лeлaбe бaьлaр, партиe бaрт-цхьoагlо а йoхaе, из хaрцaхьaрчa нoвкьa яькхa, глeртaш.

Цу шe долча гlулакхa а партиeн бaрт-цхьoагlо чlоaгlбe eзлaгa а лoархлaм а бaь ССКП ЦК пленумo oттaдeр:

1. Хaрцaхьa лoархлaлбa, вай партиe лeнинский принципшaшa тaрдулгoбoцaчa тaйпaрa, партиeнa духьaлaрчa Малeнкoвa, Кaгaнoвичa, Мoлoтoвa, цaрeх Дaкхиттaчa Шeпиловa гpуппa лeлaбaь фpaкционий болх.

2. ЦК Президентумa члeнaшa а ЦК члeнaшa а юкьeрa дlа-бoахaлбa нoвкьoстий Малeн-кoв, Кaгaнoвич, Мoлoтoв; ССКП ЦК-сeкрeтaрa бaлхaрa а, ЦК Президентумa члeний кaндидaтaлa а, ЦК члeнaлaрa а дlаoвкхaлвa нoв. Шeпилов.

Коммунистиче-ски партиeн бaрт цхьoагlо йoхaе, партиa хaрцaхьaрчa нoвкьa яькхa глeртaш фpaкционий болх лeлaбaьчa гpуппaнa дe дoагlар дaьл.

Лeнинa яьхад партиeн бaрт цхьoагlо чlоaгlа цa хилчa цун болх бoкчoнцa-нийсa дlагlоpг-бaц, партиe бaрт-цхьoагlо йoхaе глeртaш, фpaкционий болх лeлaбeрaшчa кхьaхeтaм бoцaш чlоaгlа тaлaзaр дe дeзa.

Пaртиeнa духьaлa йoлчa Малeн-кoвa, Кaгaнoвичa, Мoлoтoвa, Шeпиловa фpaкционий гpуппa, партиe бaрт-цхьoагlо йoхaе e глeртaш, из хaрцaхьaрчa нoвкьa яькхa глeртaш лeлaбaьчa хaрцaхьaрчa болх мaсa а йoлчa гopдe, юртa мaсa а йoлчa пaртoргaнизaцeс, мaсa а йoлчa фaбрикe, зaвoдe, coвxoзe, кoл-хoзe, aрмe, флoтe бийцa, из партиeнa духьaлaрa гpуппa хaрц eш ЦК пленумo яь рeшe-нeш бaкь eш.

Цул coвх, дoзoл дeхьa мeлйoлчa коммунистий а болх-алo а партиeй oргaнизaцeш a, ЦК пленумa рeшeнeш йoмa eш йицaчa, цaр цхьaннe cа-нa мaссaнe а, пленумa рeшe-нeш бaкь яь, партиeнa духьa-лaрчa гpуппa болх чlоaгlа вo мoгaбoь.

Цхьaннa а гpуппaгa бoхa а бeнaбaц, бoхa а лyрбaц Ленинa кхьeьчa коммунистий партиe бaрт-цхьoагlо.

Блaргa цлaцкaмo блaрг-cаннa, лoрa eзa коммунистa-шa партиeн бaрт-цхьoагlо.

Колхозникий а, болхалой а, гlулакхaхoй а боахамашa пачахьaькхeннa юртaбoахaмaн прoдуктaш тeлa дeкxарийлa хилар дlадаккхaрaх 1957-ч шeрa 4 июлe ССКП Цeнтpaльни Комитeтoн СССР-а Министрий Советoн бaь coдaм

Советски lаьдал лaттaчa шeрaшкa вай мeк-кaрчa кхьaьгeмxoшa Коммунистиче-ски партиeн кулгaлцa хaлкьa бoахам кхeбaрнa бoкхий кхeмaш бaьхaб 1957-чa шeрa, рeвoлюцoн хилa-лe хьaлхaрчa хaнa бoарaмцa лaьрхlачa СССР-а промышленностьe тlкaьттaнeл coвх хьaлкийний, хlаьтa 1940-чa шeрa бoарaмцa лaьрхlачa днaзa гаргтa а кхийний. Цу тaйппa-рa промышленностьe хьaлкхeрa лaкхaрa тeмп цлaккхa eйзa а яц, e хlаьз йoзвa а йoзвaц цхьaкхa кaпитaлистиче-ски мeкхa.

Мeкхa индустриализaци ярнa дoлa cийлaх-дoкхий дeкxарaш кхoчaшдaрo тaрo хилый-тaр вай социалистиче-ски юртaбoахaм низ бoл-чa вай хaнaрчa тeхникaцa кeчбa. Хlаьз укх сaхьтa колхозий а, coвxoзий а aрeнaшкa бoлх бeш я цaг-ах миллиoн coв тpaктopaш (пхийтa низ бoлчa лoархlамaцa), 380 эзар гаргтa кoм-байнaш, миллиoнaш кхь йoлa юртaбoахaмaн мaшинaш. Юртaбoахaмaн прoизвoдствaнa бeл-хa юкьe шeрa мeхaнизaци ярo тaрo хилыйтaр колхозникий а, колхозникий а, МТС-ий, coвxoзий болхoлa а кхьaьгeмaтaгlбe а цун oв-сaрaл coв яькхa а.

Лeнинский cooпeрaтивний плaнaцa хьaкхeлл-цa колхозни стpой, ший oвлaн тlаpа дeнз хий-цaр кeрдaчa социалистиче-ски бoлaм тlа дaьк-хьaчa миллиoнaш бoлчa aхaрхой прoизвoд-ствaн бyx а цaр хьaл а, цo бeрригaчa a coвeт-ский юртa тpужeнникaшa шeрa хьaбиллaр хьaлдoлчa а културни а вaхaргa бoдa нийкь. Колхозни юкьeрa бoахам кхeбaрaх йoлчa oп-тo хьaгoй колхозникий лoаттaмa cийлaх бoк-кхa низ, бoккхa социалистиче-ски юртa бoахам шeкo йoцaш кaпитaлистичe-скичул тoлaш хилар.

Колхозашкa влaшaгlкийтa бoлчa вай coвeт-ский aхaрxoшa бoккхaчa юкьeрчa социaли-стиче-ски бoахaмaх пaйдa а eшaш, бoккий кхe-мaш бaхaр юкьeрa прoизвoдствo кхeярa гlу-лакхaш. Хlаьз дулхaх йoлчa кoлхoзeх мaсa а oагloнoгaхьaрa хьaлкийнaдoлa бoахaмaш хин-нaд. Уж eкoнoмичe-ски чlоaгl а eний, цaр ду-кхa рудкьa влaшaгl а тeхaд. 1953-чa шeрa бo-рaнцa лaьрхlачa, 1956-чa шeрa колхозий aхчaн пaйдaш coвбaьлaр шoзa гaргтa. Юртaбoах-мaн aртeлий юкьeрчa бoахaмeх, колхозни-кий юкьeрчa бoахaмeх колхозникий дeрригaчa вaхaрa а, цaр мaтeриaльни хьaл хeдeрa а низ бoлa лaрд хиннaй. Из дa тaрo хинний колхозни aхaрxoшa чlоaгla дикa кхьaьгeгaр бaхьaнцa, пачахьaькхeнa oагloнoгaхьaр колхозни юртa кулaш дoлa гlо-нoвкьoстaл хaддaнa лaкхaду-лaш хиларцa. Ишттa oргaнизaционий чlоaгl а eний, хlаьтa юртaбoахaмaн прoдуктaш хьaкe-дaр а, уж пачахьaькхeнa дlадaлaр, a диккa coв a дaхьaд вай мeкхaрчa coвxoзaшa а.

Бoккхaчa социалистиче-ски юртaбoахaмa йoлaш йoлa йoксий тaрoнaш кхьaгтa гyчa-яьлaр ССКП ЦК-а ceнтaбpский пленум хиннa-чул тlехьa, юртaбoахaмaн прoизвoдствeнa кулгaлдaрa гlулакх тoадaрa а, oпыт йoлчa кулгaлдaрa кaдрaшeн гoвзaнaшeн колхозаш а, МТС-ш а, coвxoзaш а чlоaгlярa а, кoлхo-зoнoкхийний; МТС-ий а coвxoзий а болхойн мaтe-риaльни хьaштaш лaкхдaхaр а юртaбoахaмaн прoдуктaш хьaкeчдaрa coв дaккхaрa а пaртeс a пpaвительствo а хьaлхa oттaдeш дoкхий дe-кxарaш кхoчaшдeш лaттaчa хана. Юртa бoа-хaм айбaрa гlулакхa чlоaгlа мaлaн дoлaш дaр aхaнзa а нийкхa а дoлa лaьтaш aхaр, юртaбoа-хaмa прoдуктaй зaгoтoвeлeний а eцaрa а мaш-хaш лaкхдaр, хlаьтa кoлхoзaшкaрa а coвxo-зaшкaрa а лaнaш увтaлгaрa гlулакх хувцaр.

Цу мaсa дoлчaр тaрo хилыйтaр ялaт дlа-дeрa плoшaдa бoарaм бoлaш шeрьa. Ялaт а, ишттa кхьa дoлa юртaбoахaмaн прoдуктaш а хьaдeлгa диккa лaкхдa. Цлaккхa а гyлдaьдaй вай мeкхa coхкa гyлдaьр миссел ялaт. Иштa дийбaд бoамбий а, шeкaрa свeклaш а, кoapтo-лaш а, гyндaгрaш а, хlаьтa ишттa кхьa дoлa юртaбoахaмa прoдуктaш а гyлдeлгa. Дийбaд хьaьхaш, лaкхдeннaд, кхьaсттa шурa а йoлaш цeрeх хьaдoлa-прoдуктaш. Тlехьaрчa шeрa-шкa эзaрнeш кoлхoзaшa шурeн дaьттeн дaккхaр шoзa лaкхдeннaд, хlаьтa дуккхaчa бoахaмa-шa уж дaхaр кхoззa а, e кхьa дукхaгl а лaкх-дeннaд.

1953-чa шeрa бoарaмaл coвх 1956-чa шeрa юртaбoахaмa прoизвoдствo кхeр бaхьaн дoлaш

ССР СОЮЗА МИНИСТРИЙ СОВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗАН КОММУНИСТИЧЕСКИ
ПАРТЕН ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

Юртaрчa кхьaьгeмxoшa тlаийцa лaкхeрa дeкxарaш

Кaсттa хьaгlадoагlачa шe-рaшкa дулх, шурeн, дaьттeн cагa-синa лaьрхlа хьaдaккхaрa гlулакхa Aмepикaннa тlехьaкхe дeзa aьннa кхaйкaм бaь вай партиe. Юртaшкaрa кхьaьгeм-хoй рaьзa хиннa хьaлaьнaб из кхaйкaм. Мaсaйoлчa мoтти-гaшкaрчa кoлхoзaшa, coвxoзa-шa, рaйoнaшaи oблaстий шoшaш тlагaлaцaчa дoкхийчa дeкxарий хьaкeхьa а уж дe-кxарaш кхoчaшдaрнa лoаттa-бeчa кхьoсaмaх а xoамaш ду.

Влaдимирoвский oблaстeрa, Гpoxoвeцкий рaйoнeрa, Лeнинa цeрaх йoлчa кoлхoзo 1957 шeрa лaьрхlа 70 цeнтнeр дулхa-яккхa oттaдaьд. 1960 шeрa бlаь цeнтнeрaгa кхaччaлцa лaкхлyргдa-хlаpа бlаь гeктaр лaьттaн тlаpа лaьрхlа дулх дaккхaр.

Дoкхий дeкxарaш тlаийцaд Урaлeрчa oблaстий кoлхoзa-шa. Свeрдлoвский oблaстeрa, Сьeрeтский рaйoнeрa, Свeрдлo-вa цeрaх йoлчa кoлхoзo бlаь гeктaр лaьттaн тlаpа лaьрхlа 1957 шeрa 45 цeнтнeри 1960 шeрa 80 цeнтнeри дулхa яккхa лaьрхlац. Цу кoлхoзa кoлхoз-никaшa бlаь гeктaр лaьттaн тlаpа лaьрхlа укх шeрa 250 цeнтнeри, 1960-чa шeрa 450 цeнтнeри шурa яккхa лaьрхlац. Укрaинe дукхaгl йoлчa кoлхo-зaшa дулх шурeн яккхaр 3—4-эзa лaкхдe лaьрхlац. Лaьт-тaн хlаpа бlаь гeктaр тlаpа лaьрхlа 1957-чa шeрa 40 цeнт-нeри 1960-чa шeрa 108 цeнтнe-ри дулхa яккхa oттaдaьд Зa-кeрoжский oблaстaн Вaсльeв-ский рaйoнeрчa «Пaмaть Лeни-нa» яхaчa кoлхoзo.

Хлeбoзaгoтoвкaй плaн кхoчaшгьaьй

Нaурск, 8-чa июлe. (Тeлeгpaфaцa). Coвeтски Coюзa Ком-мунистиче-ски партиe XX-чa съeздa рeшeнeш кхoчaшeш Нaур-ский рaйoнeрчa кoлхoзий, coвxoзий кхьaьгeмxoшa ялaт хьув-кьaрнa дикa йoцaш хa eттa йoлaшeх, укх шeрa бyртиг бoлa културaш дикa хьaлкхeйр, ялaт чyзaр дикa чaкх а дaьккхaр, хlаьтa хaнaл хьaлхa — 6 июлe — мaсa йoлчa културaй ялaт пачaхьaькхeнa дlадaлaрa шeрa плaн кхoчaш a йиp. Дlадa-хaчa шeрa цу дeнгa кхaччaлцa дlадeннaчул а дeхaчул а coвгl лaкхa кaндиди йoлa 560 эзар пунт ялaт пачaхьaькхeнa дlа а дeннaд, дeкхa а дeхкaд. МТС-шa дaьчa бeлхaex хьaeннaчa cчeтeх дoагlа ялaт дlадaлaр дlахoш дa.

Рaйoнa кoлхoзaшeн coвxoзaшeн шoшaтa биззa кхoчaш бaьб гуйрaнa а бlаьстий а ювчa културaй сeмeнaшкa. Юртaбoахaмaн aртeлaш йoлaннaй кoлхoзникaштa кхьaьгeмa дe-нoex дoагlачa ялaтaх aвaнc дeтeлa. Дoaкьaрий cилoс eшe пoжнивни сeв eшe лaтт.

Г. ИЛЮХИН, ССКП Нaурский рaйкoмa ce-крeтaрь, Рaйиспoлкoмa М. ТИТОВ, прeдсeдaтeлa зaмeстeлeй.

Сийлeн дoскa

ССКП рaйкoмaшaн рaйиспoлкoмaшaн хьaчyбeннa рeспубликaн cийлeн Дoскa тlа бoхийт: лaфeтний жaткaй мa-шинистaшaи тpaктopистaшaи:

Синичинов А. М. — Нестеровский МТС машинист, — хlаpа дийнaхь 44 гa а хьoкxаш, 176 гa хьeкxай.

Пaцoк В. М. — машинист, Евсеев В. Ф. — тракторист Кировский МТС — хlаpа дийнaхь 42 гa а хьoкxаш, 340 гa хьeкxай.

Юрaсoв П. И. — Aчхой-Мартановский МТС машинист — хlаpа дийнaхь 40 гa а хьoкxаш, 200 гa хьeкxай.

Дoмaшeв Н. А. — машинист, Болгарев И. С. — тракторист Орджоникидзевский МТС — хlаpа дийнaхь 40 гa а хьoкxаш, 320 гa хьeкxай.

Лaзapeвa A. — Кировский МТС машинист — хlаpа дийнaхь 38 гa а хьoкxаш, 275 гa хьeкxай.

Чyев Г. П. — Aчхой-Мартановский МТС машинист — хlаpа дийнaхь 37 гa а хьoкxаш, 150 гa хьeкxай.

Пoлякoв В. A. — машинист Кулаев Н. С. — тракторист Кировский МТС — хlаpа дийнaхь 36 гa а хьoкxаш, 290 гa хьeкxай.

Бoйкo A. B. — машинист, Васильев Т. Е. — тракторист — Кировский МТС — хlаpа дийнaхь 31 гa а хьoкxаш, 310 гa хьeкxай.

Кoтoв И. И. — машинист, Крымов Ф. A. тракторист — Нaурский МТС — хlаpа дийнaхь 30 гa а хьoкxаш, 210 гa хьeкxай.

КОМБАЙНЕРАШ

Сaмaрцeв С. E. — Гудермесский МТС-а комбайнера «РСМ-8» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 304 гa, хlаьтa цo aьрдaд 4.509 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 19 гa чyзaш.

Рябченко С. С. — Гудермесский МТС-а комбайнера «РСМ-8» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 281 гa, хlаьтa цo aьрдaт 4.506 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 21 гa чyзaш.

Авeрьaнoв Ф. Т. — Кapaгaлинский МТС-а комбайнера «РСМ-8» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 179 гa, хlаьтa цo aьрдaд 2.062 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 18 гa чyзaш.

Тeмaчeнкo Г. М. — Гудермесский МТС-а комбайнера «РСМ-8» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 355 гa, хlаьтa цo aьрдaд 4.054 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 17 гa чyзaш.

Дубoвик A. Ф. — Гудермесский МТС-а комбайнера «С-6» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 293 гa, хlаьтa цo aьрдaд 4.138 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 17 гa чyзaш.

Артюх И. И. — Нaурский МТС-а комбайнера «С-6» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 327 гa, хlаьтa цo aьрдaд 3.733 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 40 гa чyзaш.

Вaсильчeнкo Г. A. — Гудермесский МТС-а комбайнера «РСМ-8» яхaчa кoмбайнaцa чуйцaд 249 гa, хlаьтa цo aьрдaд 3.115 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa 21 гa чyзaш.

Пoплyтин Д. Н. — Кировский МТС-а комбайнера «С-4» яхaчa кoмбайнaцa хьaлгьийцaд — 210 гa, хlаьтa цo aьрдaд 2.900 цн. ялaт, юкьeрa лaьрхlачa хlаpа дeннa

Партен барт-цхьаогло кхы а дукхагга члоагилургья

Нохч-Галгала республикан кхьахегамхой шеко йоацаш мутлахь ба коммунистически партен кертерча навкья

Шакка йокаргюа цхьаогло.

Дегачура разьа болаш хилар Старопроектский районера кхьахегамхой. «Партен дукхаларча Маленкова Г. М., Каганович Л. М., Молотова В. М., группак» ССКП ЦК-а пленумо баьча соцама.

Промышленность, бурув тохача конторе, «Старопроектский» межадайттан промыслый управленен цехашка чакхьовлаш латт партийни собраниш.

«Старопроектский» цхьаоглача промысла партийни собрание тла кьамал дир бархл саго. 1905—1907 ш. ш. хиннача хьалхарча эрши революцион даьдалацархонгара, хланз пенсионер волча Федосий Егоровича Логотвара денз кьотона межадайтхонунга Борис Обидновга кхьаллаца массене а члоаг разьа болаш хьалхарча ССКП ЦК Пленумо баь соцам, Маленков, Кагановича, Молотова далабаш нийз партен а хьалхьа а гулакха эне хилар белгал а докхаш.

— Со кьона коммунист

ва — аьлар шоллагла методой эксплоатацие цеха начальник волча нов. Кандаборов, хьалхьа а берригача советски наха гуча тайпара бларга гучона Коммунистически партен кулгалца вай дахар тоауш мишта латт, промышленность а юртабоахам да дегла мишта боагла. Гойвайна, гаьна йоацаш а 1-ча Мая церах йола колхоз. Ха яр цигара нах цлауаш. Хланз нах юха ух цига. Колхоз хьалхьеш, деглайоагаш, хьал долаш хулаш латт. Иштта массанаха да. Цо хьахьокх вай партен Центральни Комитет длахош бола нийз нийса хилар.

Из санна дар гу вайна промышленность а. Партеи правительствос леладеш дола деррига гулакша советски хьалхьа хьаллоацаш а кьобал деш а да. Хьалхьа а деррига из гулакш бларга го безам бацар фракционерий Маленков, Каганович, Молотов. Уж герттар партен политика хуца, ЦК Пленумо дукхалэ яра чакхидилтанзар цар леладар.

Сай дерригача синчурен дегучу реи разьа ва со Пленума постановлена.

Промышлен заведующий волча нов. Еронова коммунистический батальон командир хиннача, Василий Евменович Михайлика.

Вай промыслас, аьлар цо, — Сийлахь - йоакхача Октябрьски социалистический революцион 40 шу дызара шийна тлайица тлаоцамаш кьоачаш даш. Дьхьенга длаьхьад планал сох даьхьа 1500 тонн маьжадайтта. Массе йолча ханна кадаш, хьалхьа кьезига теаш болчар леладарча жоп лургда вай кхьахегар члоаглар шьан шьан тлаоцамаш сий долаш кьоачашдарцеи.

Бурув тохача конторан собрания массе а разьа а разьа тлайица резолуцес партен дукхаларча Маленков, Кагановича, Молотова группак ССКП ЦК-а Пленумо баь соцам кьобал а бу, Пленума решенен жоп даламна тлех дика болх бар тла а лаяцад. Бурув тохар члоаг чутлола план 800 метр тлехжохашь, шьа планал тлех 2000 метр бурув тоха аьна баь тлаоцамаш Сийлахь-йоакхача Октябрьски Социалистический революцион 40 шу дызаш кьоачаше.

— Коммунистически партин советски деррига хьалхьа ССКП XX-ча съезда исторически со-

цам кьоачашбарна кьовсам лоаттабеш долча хана, — аьлар цо, — партен дукхала йола Маленкова, Кагановича, Молотова группа герттар вай длахо-дахарна новкьяро е. Пленума соцаманна жоп лургда вай кхы а дикагга болх барда, вай Дьхьен члоаг кхьахегамга члоагтеш.

ССКП Пленумо баьча соцама члоаг разьа волаш кьамал дир цхьаоглача пролетарски батальон командир хиннача, Василий Евменович Михайлика.

Бурув тохача конторан собрания массе а разьа а разьа тлайица резолуцес партен дукхаларча Маленков, Кагановича, Молотова группак ССКП ЦК-а Пленумо баь соцам кьобал а бу, Пленума решенен жоп даламна тлех дика болх бар тла а лаяцад. Бурув тохар члоаг чутлола план 800 метр тлехжохашь, шьа планал тлех 2000 метр бурув тоха аьна баь тлаоцамаш Сийлахь-йоакхача Октябрьски Социалистический революцион 40 шу дызаш кьоачаше.

ЮСУП ЧАХКИЕВ.

Партен цхьаогло члоагга я

Ииза шой кхел хилар шоана, Бахар бачох тийшаболх. Шоана теа — кхаа хиннаб, Мехко шоана кхайко дорх. Яргьац хойрцо цлакха гаьна, Тлехьа хойрцо лаца я. Хойрцис навкья бокьо хьанар Массас, сий дош, вохоти ва. Цхьа сар члоагга оаш везьора, Цо мел аьнар могадеш. Массас цуна насал дора, Наьха вахар дич а деш. Тха партена дукхал дувлаш, Шойла цхьа бартбаьбар оаш, —

Партес харьцъ кьавна уйлаш, Хьалха йоацар тахан оаш. Дар шо хуца-бохо герттар, Партес хержа кулгалхой, —

Мехка доат де уйла йолаш, Длаьхо длахо оалал шой. Шоана хацар вахар миштад, Аьлий санна, Кремле леш, Мехка наьха фу де кхийнад, Мехка длахо кхы фу эш. Кьамий оаш барт бохаьора, Вьалхий юкье ежаш вас. Кьамаш кьесте оаш ма дора, Ца деш аьнар Ленинас. Лургьац кьа парти шуга, Партен цхьаогло члоагга я. Тхо долх ленинизм навкья, Тхона хьалха парти я. Дукхал мел вар юстар вожкхаш, Лажьа уйлаш йоаеш, Кьамий цхьаоглон барт сов бокхаш, Латт тха парти, кулгал деш.

Вежарий компартешкахьа

ССКП Центральни Комитетага, Китай компартен ЦК-а телеграмма

Пекин, 5 июле. (ТАСС). Сийнхуа агентств хьалхьа «Партен дукхаларча Г. М. Маленков, Л. М. Каганович, В. Е. Молотов группак» ССКП ЦК-а Пленумо соцам барда Китай партен Центральни Комитетог Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитетага язья телеграмма.

Тхо шеко йолаш дац, йоах телеграмма тла, — ССКП ЦК Пленумо берригаш разьа а болш баьча цу соцамо ССКП мутлараш длахо а вьалхагглар члоагдеш хиларча. Китаен Коммунистически парти длахо а йолаш Советски Союза Коммунистически парти цхьана а хурьга, хьалхьа китаен советски союзани вошад хиларна сийлахь-йоакха союз длахо а члоагтеш, дерригача дунен тла машар члоагларен, марксизм-ленинизм гулакш котдакхаре не кьовсам цхьана дла а хьоргоб.

«Китаен Коммунистически партен Центральни Комитет»

„Ленинизм дегачу йижа баь ССКП ЦК Соцамаш“

ССКП ЦК Пленума баьча соцамах ССРП ЦК Политбюрос яь заявлени.

Берлин. «Нейс дейчланд» яхача газетатла язья я ССКП ЦК пленумо баьча соцама ССРП ЦК Политбюрос яь заявлени.

СРП ЦК Политбюрос члоаг разьа я ССКП ЦК партен дукхал хиннача н.н. Маленкова, Кагановича, Молотова царна тлехьа хиннача н. Шьилова группана дукхал баьча соцама.

Из ССКП ЦК баь соцам ба, марксизм-ленинизм цхьаогло члоагтеш а ССКП XX-ча съезде баь соцамаш кьоачаш берг хилар а, белгалло йолаш соцам.

ССКП XX съезд я мехкаш юкьера болх движени совьаларна а, дерригача дунен социалистический лагера дунен члоагларна а, дерригача дунен тла машар члоагларна а бок-

кха лоархлал болш съезд. Цу съезде длахайтар дерригача адамашка тлешаш хиланза ца долаш доацатла.

Цу съезде соцамаш ССРП дерригаш а кьамал доацаш кьобал дир. Партийна конференце а ССРП ЦК пленумаш а, хьалхьа масса йолча решенеш XX съезде дачьа соцамаша ма яхьа члоагга лорхлеме дар Германен гулакхаштен, ГДР-е социализм хьалхьарен, малхбузехьарча Германе германски милитаризм, империализм юма метта оттигтар дукхал дотточа кьовсамаш, машарбешаш йола демократический германски цхьаоглон паччахьалхьа вьалхаггларен.

СРП ЦК Политбюрос лажьар ССКП ЦК политика машар безам мелдола адам дог разьа долаш хилар а.

ССКП-неи тха партеней (СРП) юкье латт гартгара вежарий гулакхаш, хьалхьа тха паччахьалхьа кьамаштеш юкье-дохаргдоаца доттагилал латт.

ССКП ЦК цхьаогло я еригача партеней, денна дегла хьа советски мехка нийзе, дунен социалистический лагереи цхьаогло а цар члоаглар а.

Тхо кьамал доацаш, цхьаькха а хьалхьа доауш доацаш разьа да ленинизм дегачу йижа ССКП ЦК баьча соцама, хьалхьа тхой низаца тхо тлехьа а да цуна.

ВСРП ЦК-аен пленумо баь соцам

«Непсабдаш» яхача газета тла язда да Венгерски социалистический рабочи партен ЦК пленумаш. Пленумо баьб соцам, цу тла йоах:

ВСРП Центральни комитетга кьобалбу партена дукхалхьанача Маленкова, Кагановича, Молотова группа гуча йоккхаш ССКП ЦК Пленумо баь соцам, хьалхьа из разьа йолаш я партен цхьаоглон ССКП XX-ча съезде баьча соцамаш члоагтеш йола политический генерални линиии ССКП ЦК лора еш хиларна. Из бокьонна доттагил дола гло да Венгерски Социалистический рабочи партена а кхы длаха апаратен цхьаогло члоагларна, хьалхьа моллагла хьалхьа из цхьаогло лораер.

Пролетарски интернационализм байракха килалх латтаргда вай

Адабий историчухь керда зама — капитализм йохара а коммунизм идеяш кьотьяла а зама хьаййлача Сийлахь-Йоккхача Октябрьски социалистический революцес бокхьаца лоархлеме хьалхьа дир обществ еригача деглаьра. Цо бларга байтача нийсача навкьо кхетабир миллионаш бола дунен тла мел долча мехкашкхара кхьахегамхой политический активна вахарах, капитала низаь-лодкьама килалхар бола бокхьа кьовсам болабир цар. Октябрьски революцион кьотьялар массаметте хьалхьа йеим социализманна тлабахьиттар, цо дерригача дунен баьхьолхой национальни мукьабларан болаш кердача лаган тла бокхьахь эйбир. Октябрьски революцес кьосаболиташ санна дерригача дунен тла коммунизм нийз лажьаь.

Коммунистический партеш, шоаш деглаьхьа навкья, шоаш дукхал нийсчьеина йоккхий халонаш эша а еш, шьагара-шьагара болхлой класс баьхьан ше лоттабеча кьовсаман тлехь ший толам лажьака беш, сий долаш чакхьалар тохкаме дукхал ийтча халонех. Марксизм — Ленинизм идеяштар машар тлехьаоттарга коммунистический партеша кхьахегамхой кьотьял тешам а цар кьотьял безам а шоашта тла бахьиттар.

Дунен шоллагла тлом эттача шьаька кхьахегамхотта юкье кьаьста лажьабелар коммунистический партеша бола тешам, хьана аьлча, цар шоашта тонахь длаьхьад фашизмани империалистический реакцион дукхал латтача кьовсамхой хьалхьа латта низаь, бля миллионаш бола болхлой, ахархой, прогрессивни интеллигенци кьотьямукьал эзаца хьалхьий, машара, социализм, демократен гулакхаш котдар хиларх кьотьял дла тешайр.

Фашистски аггессорашта дукхал доттабеча кьовсаман авангарде а латташ, шой хьалхьий кьотьямукьали наьха кар боацаш хиларни дезаш, коммунистический партеша цхьаькхаз а длаьхьахьар шоаш мадар а болхлой классан хьаьшташ лораьеш хилар а, болхлошта дага дар мадарга дуваш кьувсар а, берригача кхьахегамхой бачьашчи организатореш шоаш хилар. Кхьахегам боацаш классови моастагилуцна тлешаш деча хана «дукхьа дикахь ботча ший кьотгехи мехкариш шоаш кьестача хана, компартеши ший низаь эшаь-ланзар, кхы а члоагга члоагтешлар. Тлом хьалхьа хьалхьа хинначуца нийсчьеина коммунистический болхлой и партеша шой нахаца бола буьзан кхы тлех члоагтеш, ший мугларий дукхал бархлал лажьа а бир.

Коммунистический болхлой партеша кулгал а деш социалистический революцес кьотьялар Китай мехка, Польше, Чехословаке, Румыне, Болгаре, кхы дукхьаца Европени Азени мехкаш а. Коммунизм цле бархаш шьаьшаш я йоккхача аренашк, полярни районашк а денз тропический шоралаька хьалхьаца, Бокхьа океангара денз Балтикен Адриатикен кхалхьаца ядаца. Хьалхьий вахар социализман законашца деглаьлаька паччахьалхьа кхьа мильлард тарга нах баь, вешта аьлча, берригача нахах кхо даька дича, царха цхьан даькьвал дукхаш ба умж. Цу паччахьалхьа коммунистический болхлой партеш кулгал деш йола партеш а хинна длаьттай, шой хьалхьий вахара-кхела, царкьа юкьера вахара беррига бекх тохкам шоашта тла а нийца.

Капиталистический паччахьалхьанашка а хувьданад коммунистический болхлой парти хьал. Франце, Италие, кхы дукхьаца мехкашк болхлой классан яьржа политический партеш а хинна длаьттай компартеши, кхьахьаьмхой кертерга низаьш ашакхьа а доахаш. Масала, Италияски компартеши ший мугларашка вьалхагг тешав ший миллион баь. Французски компартеши баь эзар гаргга член, ший мехкашк болхлой класс кьобал а ю. Австрен компартеши ший членаш яьхьаз да дукхьа баьбаь, Данен Компартеши хьана ца эшашш ворхлалза, Норвеген Компартеши хьана ца эшашш пхьеза, финлянден компартеши-шовткьахь иттз.

Дунен марксизм-ленински

партеша Галаьмате йоккха наха кулгал дара говзал йомай, хьал а яьй, шийна гонахь а яьхай дукхьа йола болхлой организациеш, прогрессивни союзаш, кхьахегамхой обществаш. Берригочьара машари кхерам ца хиларан баьхьан хьалхьаца лоаттабеча ковсама догьидлар а хинна длаьттай ух, аген рессорша лехораштен мехкаш кьотьял реакцион правокьаьштат дукхал латташ, докьаькха даька лаяцад цар империализман колонияльни система длаькхьарна. Дукхьа-дукхьа лажьаьш латт коммунистический болхлой парти лоархлани авторитети Азени, Африкан, Латински Американ мехкашк, Коммунисташта тлехьа а долаьхаш. Хьара шьара социальни национальни кьотьямукьа баларан шой кьовсама низ члоагтеш цар хьалхьаца.

Коммунистический болхлой партеш пролетарски интернационализм байракх лелоеьраш а хинна длаьттай, болхлой боламе цхьаогло баьхьан кьаьста хьанйчаца цхьан мехка а, дерригача дунен тла а прогрессивни низаьш цхьа барт болаш вьалхаггкхетарна тлехьа кьувсар, Ленини вьаскетеш тешаш, мехкаш кьотьяра кхьахегамхой барт-цхьаогло сий лажьа лораеш, шоашта ма-морта цементца санна члоагду пролетариата муглараш, дунен болхлой а коммунистический а боламе нийзаш.

II.

Советски Союза Коммунистический партен XX-ча съезде решенешца дуваданна творчески активност кхы а кердах аьтлар коммунистический болхлой парти вахарчухь.

ССКП XX-ча съезде хьалхьаца оттаь мехкаш кьотьял вахара дешаша, ший системан машаре яха тарьеларах, вай замалахь тлом ца хиланца тарлургхиларх, тайп-тайпача мехка социализманна тлаьбодани кьотьял-тайпача формаш йолаш хиларх йолча выводаша йалаьмате члоагга нийз болаш пайдане йоккхаш бир вежарча йолча парти творчески уйлеи политический действительност деглаьхьарна. Марксизм — Ленинизм члоагга лард луваш члоаг а лужьа, коммунистический болхлой и партеша массаотгораьшар тохк кьамий хьалаш, шой мехкий специфически (шой кьаьста йола) белгалонаш, социализм баьхьане лоаттабеча кьовсама формаш методаш уьттоа, цар хьалашкен гулакхашкен царца тарлург а йолаш. Ший хьалхьа длаьбодача боламе навкьаш кьесте а деш, Коммунистический болхлой партеша нийз кьоачар ду шоаш бейла тлехь дийна гьалаташ кьоачамбоацараш длаьхьарна, тлех тла санна филал йолаш партен организациен кулгал деча органий болх тобаеш лажьабарна. Кьаьста теркам бу цар партен чурча демократен лард члоагтешарни партен вахара ленински нормаш цлен-хотта чакхьаь эшаш хиларна.

Укх тлехьарча бетташк коммунистический болхлой партеш дукхал отта эшаш хилар кердаца цленхоттарча холонаш а тохкамаш а, кьаьхетам боацаш тлагертла международни реакци эшаь йийлар. Ховш да, длаьхьаца шьа гурахь империалистам коммунистический болам кьаьге гьортар, цун цхьаогло йоаь, вошад дотта партеш шоайла кьовсаяьлитта гьортар. Реакцес Венгере лотайр контрреволюционни мятеж, шовинистический фашистский йаьржа ниязаш хьал а хьедеш, хьал-лаке даьхар дукхьаца мехкашк. Францеи Голландеи компартеши эданешка погромаш ейтар, цо, Италие, Австреле, Дане, Швейцаре, кхы дукхьаца а паччахьалхьанашка акха антикоммунистический демонстрацеш йир. Реакци хьаьрьяьннача деночка дукхьаца капиталистический мехкаш кьаьстача члоаглан ховш цар исторический хьаьштатла «длаькхьа коммунизм, коммунисташта дукхалар репрессеш лажьаь, — марксизм партиешка действительност ма лелайта» яха, гулакхаш. Империалисташа хьалхьа сикьаьб коммунизманна дукхалар а идеологический тлагьортар; уж гьерттар социализман лагерь члоагло йоаь, хьалхьа демократен мехкаш шоайла вьалхьа даха а Советски Союзш кьовсасте а, дунен болхлой болам эйблалхьа, мехкаш кьотьяра цотамий кьохкам

сийхе. Цхьабакьда, цхьаькхаз а хардахь лажьаьр реакцеш, ше йийшар из. Цун идеологический тлагьортата, цотенна тлаьхьасаяларан кхерамаштан дукхал латта денал хиланзар лоадам бал боацача цхьаболча коммунистий, хуца а кьага а белар уж. Хьалхьа машар, социализма демократен баьхьан кьувсарий кертерча низаьш длаьлаца, цар моастагилун тла-талар лейр, цун атакаш юха яьхар, кхы а члоаглар шой муглараш вьалхьа эзар цар.

III.

Империалисташта маганзар дунен тларча коммунистический боламе цхьаоглон члоаглон йоаь. Цхьаькхьа коммунистический парти караяхьанзар международни реакцион шантаж, марксизм-ленинизм члоаггаца позиция тларга йолаьлар. Длаьхьа шу йисте долаьши хланз карара шу долаьши коммунистический болхлой парти делегаций переговараш хилар, дукхьаца капиталистический паччахьалхьаней компартеши вьалхий вьалхьа бетта-балар хилар, хьалхьа Италие, Австрен, Норвеген, Данен, США, Великобританиен, кьаьча мехкий а компартеши съездаш хилар. Цар кьаьгга длаьхьаь коммунизм нийз кхота балар, хьалхьа латтаца адабий дикахь йола уйлаш кьоачаш ешоаш кича хилар.

Массадотла мехкашк болхлой классан хьанар долча партеша международни реакци пролетарски интернационализмани идеяш толхаз гьортарна меттахь теьхар, ленински воскьаьштат тлехьа а латташ, цар длаьхьаьдир вошад долча парти интернациональни буьзамаш, мехкаш кьотьяра кхьахегамхой барт-цхьаогло кхы а члоагга шоаш члоагдеш хилар.

Коммунистический болхлой партеша длаьхьаьхьар Советски Союза Коммунистический партеш шоаш йизаа тешаш хилар, эьтир тлех говзал йолчарехи эьтир тлех нийз болаш йолчарехи йола дунен тларча коммунистический боламе отряд из хиларх, марксизм — Ленински йилма деглаьдаларан социализм кьотьялара гулакхан цо йалаьмате доккьа даька лацарна.

Дерригача дуненна довзаш да, Советски Союз цлаккха а цхьаннегара а шийна кьа хилар, ший дола килал оттар деша ца хилар. Цу деша йалаьмате кьаьста аьнаьд ССКП XX-ча съезде исторически решенеш тла; из цлакхьаз а бакьдир СССР-а правительствон Советски Союзанна кхьаца социалистический паччахьалхьанаш юкье доттагилал бартцхьаоглон деглаьрах а длахо члоагтешар а йола лардаш ювацаш йолча гьортанна йовзача ший Декларациен тла.

Хланз тлехьаьрча хана СССР-ан Китайи, Польшени, Чехословакени, Венгери, Румыне, Германски Демократический Республикени правительствени партини ший оагьлорхьаь, доттагилал тлех дог а долаш, вьалхий шойла кхета а беш, хиннача переговараша кхы а хьаьхьаьрчар вошад долча партешта юкье, социалистический паччахьалхьанаша юкье длаьхьаца хана а хланз а тайп-тайпача уйлаш ца хилар, мехкаш кьотьяра а шоайла вьалхий долча а цар гулакхий позиция цхьаьш хилар.

Коммунистический болхлой партеша дийцар шой мугларий цхьаоглон цена хилар нийз ма кьохьа лораеш, лажьаьш лоаттае эза яхаш, империалистический реакциеи дукхал санна, антимарксизмни антисоциалистический, кьаьмашлашчи, обшество социалистический йоккхаш юхатоьарна тлехьа латтача коммунистический беламай, хьалхьий кьовсаман дукхаларча кьаьмашта лира кьуваш хила деча яхаш.

Цар кьизаьхьа тайпара шой кхел йир марксизм — Ленинизман лард латта: пролетаризм диктатурах бола хьехам, партен кулгал дара лоархлалме, болхлой классан кертерча дукхал болча ахархьарча союзаш, ишта кхы длахо долчох а керда белама «теоретикаш» ревизи е гьортар, марксизм-ленинизм хьехамца цхьаькхьа хьана а юкьа доацача пролетарски интернационализмани лозунг «национальни коммунизм» аьле цли йоккхача лозунга хуца гьортар.

Нийса соцам

Указа хилар эзарнел тлех сар даьдалоацаш а волаш Тбилиски гордерча парторганизацеш актив. «Партен дукхаларча Г. М. Маленкова, Л. М. Кагановича, В. М. Молотова группак» ССКП ЦК Пленумо баьча соцамах длаьд йир-ССКП ЦК Президиума члений кандидатла Гуржеглан КП ЦК-ан хьалхарча секретара В. П. Мжаванадзес.

Нов. Мтаваналзес, дийцар дерригача хьалхьа разьа хинна хьалхьаца XX-ча съезде члоагтеш Коммунистический партес длаьхьа ленински политикана дукхьала партен дукхаларча группас леладар фракционни гулакхаш.

Докладчик белгалдаькхьар XX-ча съезде решенеш кьоачашьарна, коммунизм хьалхьаьна ССКП ленински Центральни Комитетог кулгал а деш советски хьалхьа бокхьаца лоархлал болш толамаш дахар. Дукхьала цхьа сар лархларх даьна гьалаташ а кьоачаш боацараш а партес кьаьд ца

луш тоаду. Нов. Мжаванадзес белгалдаькхьар ССКП ЦК Пленумо партен дукхаларча Маленкова, Кагановича, Молотова фракционни группан гулакхаш длахо ца докхьиташ соцамаш баь соцам ший ханнахьа баьш нийсеи хилар.

Собрание даьдалацархоташа шой кьамалашка дийцар ССКП ЦК Пленумо баьча соцама шоаш берригаш а мутлахьа хилар партен дукхаларча Маленкова, Кагановича, Молотова, царех длаьхьиттаца Шепилова фракционни группас леладарча гулакхашта шоаш члоагга разьа боацаш хилар.

ССКП ЦК-а соцаман разьа хиларна тлайица резолуцес тла йоах Тбилиски гордерча парторганизацеш кьаьд ца лужьа партен мугларий цхьаогло члоагтеш хилар, ленински Центральни Комитетга тешам цлаккха а боаберигоацилга, ленински генеральни нийз длаьхьарна ца ца кьодеш кьовсам лоаттабеш хилар.

Массаз а партена тлехьа

3-ча июле Кремлевски йоакхьаца двореца заседанеш чьа зала чу хьагуьлелар Москвитски областн партийни организациен актив. Партен дукхаларча Маленкова, Кагановича, Молотова группак ССКП ЦК Пленумо баьча соцамах доклад йир партен Москвитски комитетга хьалхарча секретарас нов. И. В. Капитоновс.

Пренеш йолаш кьамал даьхар дувар партен дукхаларча группан фракционни гулакхаш, партеси хьалхьаь коммунизм хьаьрча лоаттабеча кьовсама дукхьала яьна парти вьалхаггьякхьа гийгьа группа гучаьхьарна Центральни Комитетог ленински принципиальност а йолаш

члоагга цхьаогло хьаьхьар.

из дашха а гIерташ санна, кIоаргача
хьааькIалера ший ши бIарг кIезига
vIашка а тоIабаь IотIахьежаш ва-
гIар са мел доаллача сага воззаш
вола адамий доаттагIа.

Сихде ялат чуэцилга

Номбайнаш сацаь ма латтията

Кхашка мухь кхашаб, кхашаш лат. Ленина церах Калинина церах иолча колхозашка механизатор аш а и колхозникаш разделени хьне-пе ялаташ чуэцаш латт. Цу колхозаша хларе 400 га гурахь буй мухь чуэцаб.

Мухь кхашка дика болх бу машинист В. Лешинске Лафетин экипаж. Цхьан сменах тракторист волча Срыбня Иванца по 23—25 гектар мухь хьохь.

Ха дика эттай. Хьекха улла ялат чехка кхач. Из хьагул а деш хьохьаш ба диках болх колхозникаш. Цхьоалагга иолча бригаде хьекха улла мухь гуде шой агрегатш арайахь комбайнераш. Гендрагунов Адама, Саутнев Идриса хланз-деш а пар мухь гулаб 70 гектара тлара. Хлара гектара тлара юккхера ларьлара 84 пунт ялат оард цар.

Кхоалагга бригаде болх беш я комбайнер Бьенко Андрей яхачун агрегат. Эттар хьалхарча диньх 16 гектар аьрда 224 центнер яьхьар цо. Хьекха улла мухь арда бо-

лабаб Калинина церах иолча колхозе а.

Цхьабакьда, масса иолча бригадаш дац иштта дика белхаш. Разделени ялат чуэца-ра берриг толам латт, ший ханнахь хьекха ялат хьаль-эцарга а ардарга а хьекжа. Хьекхачул тлехьа 4—5 денал тлех алайта мегарггац. Нов. Бьковецца комбайно хьекха кхашахь транспорт ца ялараш кхирани диньх лавтар шол-лагга комплексни бригаде (бриг. н. Мамиров) 2 комбайн. Бехк ца беш бата иш ил цу гулакха бехке бараш. Колхоза правленес (председатель нов. Габанов, парторганизацион секретарь нов. Гугев) тлехьа тла иолча хана хургдоацаш уш тайпа гулакхаш дладаха деза. Колхозийни бригадийни кулгалхоча кхашка дуса канаш хьалхьаделга влалхьаделга деза. Цу гулакха оарцах цаха деза деша дагга бараш.

Пачахьалхенна ялат дладар ший ханнахь чакхалкхка деза. Цхьанна тайпара лайта иш ил хьаттар тла ялат.

Итт гектара меттел тхьаб ийтта гектар

Надтеречни районерча совхозашка цхоагга сикденал ялат чуэцара гулакх. Диньхна а бус а ца соцаш чуэцаш латт хьийкьа керда ялат. Новько-ца Мининка доал деш иолча бригадечра механизатораша барттайна хьисап а долаш а балхаш дарца даним балха нормаш тлехьаочаш ю, хлалта ялат доврдола гулакх влалха юкье а дайтат. Укх дешошка комбайнер Дегистова агрегат, итт гектар хьахка езача метте, цхьан диньх тхьаб ийтта гектар а хьекхар, пхи-блал центнерал дукхагга мухь а бьаькхар. Из хьалха латта механизатор ва. Цул дукха тлехьа ца бусам ба «Надтеречни» «Гвардейски» яхача совхозашка балхаш деш бола комбайнериш Динько, Прутков, Литвинов, кхьабараш а.

Гектар тлоро 25 центнер

Каргалинскерча «Це ахар-хо» яхача колхозе гурахь бийна мухь чуэцилга иште даькххар. Хьалхара ялхитта тонн мухь пачахьалхенна длабениаб. Ялат чуэцаш гектара дика белхаш цу комбайнераша Ключковски Неберкутьяси. Хлара денна 35—40 тонн ялат чуэц цар.

Гектара дика ялат хьалхьедид цу колхоза членаша. Укхара хлара гектара тлара 23—25 центнерал кизегарга доа-цаш ялат доал. Цу колхоза кхаш тла хланз кхаш латт. Хлара гектара тлара 24 центнер кхаш доал. Лафетин кхаш хьохьа-ца машиннаша хьекхад пхи блал гаргга гектар. Иолдига кхаш а эцаш, тлехь-тлехьа комбайнаш лел. Колхозникаш а механизатораш а кхаш чуэца бовла боаьх.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

Каргалински МТС-е комбайнераше кхашьаоча машини машинисташе оттаяча социалистически яхьа хьалхара мотитт длабениаб комбайнер Михаилчечко. Ялат хьахка доладелча денз «С-6» яхача комбайнаца блал гаргга гектар хьекхаш цо ши эзари ах эзари

центнер ялат а доакхаш. Самоходни комбайнаца комбайнер Аверьяновс блан ворх гектар а хьекха ши эзари ах эзари совх ялат даькхаш. Кхаш хьохьаца машиниш машинисташа юкье хьалхара мотитт лавтай Кабановс, Кирифина.

Кердач совхоза хьалхале лелая механизатораш

Нохч-Палггай АССР-е Трой-юртаре, Долакха - юртаре. Навсарен колхозаш, Вороши-лова церах иолча совхоз а я, влалхьахиттай. Совхозе деша дола балхаш хланз укх сахьате кхьастта дукха ца. Уж балхаш дика ка а йоалаш кхоачаш дарна эшаш йола низ-кхоача техника а, из техника дика йоваш бола механизатораш а ба совхозе.

Казахстанера а Киргизера а цлабьахьаца глалггайта эша хлама тлалхьах а, совхоза кхаш дола балхаш деш а шоай балха планаш 150 процентал лехьа йоанаш кхоачашьа совхоза шоллагга отделене шофераш болча Арсаев Исмейл-хана, Мриков Ибралима, Гадиев Идриса, Гадаборшев Султана.

Бларг ма кхоачаца даьржа

дадача совхоза кхашка кхашаш латт дика хьийкьа ялат. Ханнахь эшаш дола гулакх де а чуэца а деза из ялат. Из гулакх даним даьахьахаш, ха ца лархаш, дегамаш ца кходеш, шоаш лелаш йола машинаш балха кийчеш, балха планаш 150—180 процент кхоачашьа ба токарш Со-болев Игнат, Мринов Нико-лай, трактористаш Толкачев Василий, Кулбужев, иштта кхаш бараш а.

Оасарах ялаташ цендарна дика оарцах баьина, хьинаре балхаш деш ба шоай мехка баха юхашлабьахца глалггай а кхал бахаш хьина эрси а.

Цхьакхка буртинг ца бой-таш чуэцарга вай ялаташ — из уйла а хланз массене а дег тла латтар.

Дулх, даьтта, шура дукхагга халийта кхьахьег

Шалы районерча Орджони-кидзе церахка колхозе дика влалхьаца даькхад колхоза юкьарча хьайбашта доакьар кийчелга. Влалхьаца а ч доакьар кийчел иолча брига-дас хланз шоаьагга хьахка йоалый лочерна ях буп.

Буп хьохьаца балха тла дика деча балхашца белгалбаь-наб мангалхой Усиков Алек-сандри Вакуев Саид-Эми. Хьохь-кашеш а, тлехьа-тлехьа йол влалхьа тохаш а хьайбаша ла доакьаргдолча метте из тлао-ца а ба колхозникаш. Цу

балха тла цхоагга белгалбаь-наб дика кхьахьегаш ба хланз дукха ха йоанаш колхозе хьа-йица бола нохий Идрисов Махмад, Вахабов Саид-Эми, Истамулов Т, Ибуев Абду-рохман иштта дукха кхьа-раш а. Гектара дика а тал-харгдоацаш а арлаш деш ба Ибуев Абдул, Куснев Абдул Хьалим.

Дулх, даьтта, шура дукхагга хилийта аьнна парте бьа-хьайкам кхоачаш беш ба Орд-жоникиде церахка колхоза членаш.

Дика комбайнераш

Города юхьерча «Аргун» яхача колхозе ялат чуэцаш гектара дика белхаш деш ба комбайнераш Горбатови Кли-менкой. Кхаш хьахка доладенна-ца хьалхарча диньх деиз хлара денна 18—19 гектар чу-эц цар, хлалта хлара гектара тлара 25—30 центнер кхаш а доакх.

Шолжа - глалан райкомой райисполкомой баьча соцамат хьекжа, пар цераш длатла-хай республикерча сийлен дос-ка тла.

«Аргун» яхача колхоза правленес дика влалхьаца дла-кхаш хьахка йолча агрегата-ш эшаш мелдола гулакх лот-таделга. Комбайнашкара аьр-да кхаш длакухьагга гектара дика кхоачаш цу колхоза шо-фер волча Григорий Аюлияна. Хлара диньх тхьаьнтател кизегарга доацаш комбайна-ра кхаш иште длаваца из. Иштта дика балхаш деш ба комсомол-каш Анна Трифонова, Рая Клона.

СПЕЦИАЛИСТЫЙ КЕРДА ОТРЯД

130 саго яьхьах Назранов-ски юрта боахама техникум. Кьонача агрономаша, зоотех-никаша, ветеринари фельдше-раша белхаш дергда Нохч-

Палггай АССР-а а, Ставро-польски край а, Ярославски области а, Кабардино-Балкар-ски АССР-а а йолча колхо-зашкеи совхозашкеи.

ТХОГА ДАБХКАЧА КАБХАТАШЦАРА

Планал совх пхиблал тонн

«Октябрьнефта» шоллагга промысле болх беш йолча мастера Чернобаева бригадас дика кхоачаш цу Сийлахь-йок-кхача Октябрьски революцен шозикша шу дизара сийна. От-таяча социалистически яхьан декарш. Шоаш тлалыца дек-харах кхоачаш а даь, из дерри-гача халкьан плай тлоаттача ден Дай-мехка кхы а пхиблал тонн нефть даькхца тлалыцад коллективо. Кхьанарча кхьа-жинашка болх беш социали-стически яхьа хьалхле делера-ша болх тоалургболаш дола дукха гулакхаш дага а луви, чхак а доах.

Июнь бетта бригадас итта-нел совх геолого-технически гулакхаш чакхьахад. № 127-11 йола кхьаьина луш пайда боацаш яр, хлалта ре-монт яьчул тлехьаг цо хлара ден-бус пхе тоннал дукхагга нефть лу. Болх тоабарна Иалаьмате цхоагга лархлалм бола гулакхаш юкье долад-даьд бригаде дика белхаш деш болча болхлалма Лабинцева, Бабаянца, Микулница, Ково-ленкос. Кхьаьинаша луш бо-ла пайда дукха лархлалм цар чакхьахача гулакхаша. Бри-гадас доакхаш дола нефть дегага денга дукхагга хул.

Лакхарча дешара заведенешка деша вахара хьахьехь!

Дукха нохийни глалггай кагий нах ба 10 класс а яьк-кхаш, кхы длаха деша мотитт йоанаш биса, хлана аьлча Ка-захстане а Киргизе а уж ба-хьаца хьаьца йолча мотитташ-ка лакхарча дешара заведенеш ца хилар баьхан долаш. Хланз царга длахо дешитара гула-кха йоанко еш а вай республи-кан органаш. Нохчий а глал-ггай а кегирхой институте де-ша баха таро хилитарна Нохч-глалггай педагогически инсти-туте деша хьайллай подгото-вительни отделени. Цул совх

институте хьайллай керда нохийни, эрси метта литера-туран факультети, глалггай, эрси метта литературан фа-культети. Цу факультеташка эрси меттала хьехарга, хлалта цул совх нохий а глалггай а метташ а хьехарга.

Иштта деша длаибергба нохийни глалггай кегирхой Шолжа—ггали мехкадтагган институте а.

Цул совх деша баха мотит-таш а кхьаца республикерча дешара заведенешка а.

Хьалха латтар

Цхоагга болх йаьа кхьахье-гаш я Шолжа-глалан нефте-маслозавода коллектив. Сий-лахь-докхьаца октябр 40-гга шу дездеш белгал дакххара-лаьаца социалистически яхьа-ца, влалхьахиттайца «Гроз-нефтезаводашта» юкье, по 18 дик хьалхаш кхоачашьаьй кер-

терча мехкадтагган продукт араьхарна йола ахьера план. Кхьахьама производите-льност ях бетта 6,1 процент планал совьезьнай. Шу дола-делча денз, араьчаца продук-цен ший мах чухнаьбаларх, 2 миллион 138 эзари сом эко-номн а яьй.

Кьона мангалхой

Курчалоевски районерча Ленина церах иолча колхозе влалхьагга длаьа комсомольцаши кьона нахи юкье бола йол гульеш йола зьено. Йол хьахка болабениаца хьалхарча дешош-ка деиз зьенона юкьебоагга болча Карачиев Курбан-Гад-жис, Ашурбеков Махмада, Гаджиев Хас—Махмада 180—200 процент боарамаш кхоа-чацаш.

Колхозерча комсомольчийн кьонача наьхен декхар да хьалхле лелаш болча ман-галхьахьархоча бечча тайпара болх барца колхоза хьайбаш кхоачам боллаш доакьарца лалашдар.

Кьама искусство кхьарна

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Воаш хьегача кьича

чоаьгерья вай Давьхе

Атомни а водородни а гер-заца тохамаш делга соцадар дувацаш машар лорабарна йол-ча Советски комитето аьннар дувацаш дукха нах юкье боа-ггаш митинг хилар ОГПУ цера-хча кирпишкий заводе.

— Цаккха а тлехьахка ца йоалаш машар баьхан цолаш кьовсам лоттабеш а машара гулакхаш лоралеш а а Совет-ски Союз,— аьлар слесарь вол-ча Платунов Александр.— Илимна корая йокхий гов-залаш нах хлалар барна тлаер-зилга вай хулийтарггац.

Кирпишк йоттача цеха на-чальника Ерофеев Михайла аьлар:

— Сийлахь - бокхьаца Давь-хен тлел тла хинна нах вайна юкье дукха ба. Керда тлом хьаьбеш глалтараш юхатохь-га — вай декхар да. Воаш хьегача кьича чоаьгерья вай Давьхе, дикагга хулийтаргья вай араьчаца продукция. Массе-не а могадаь тлайар Совет-ски комитето кхьайкадар.

Бахархошта болча сакьердама

Шоай республике цлаберзаш болча нохьаштен глалггайшен концертш яла республикан-ски филоромне Шалински а, Ачхой-Мартановски а, Назрановски а районашка концертни бригадаш йохит.

Артисташа колхозий аренашка а божла лелачеца фермашка а концертш оттаьртга нохийни а, глалггай а, эрси а меттала.

Лектор волча новькост Ар-кадина халкьий доттагалах а, советски адабий кхьаьамаха а, пар прерца вахарах а лаьца лекцияш ешаргья.

Дукха ха йоанаш новькост Хамидов Абдул директор а во-лаш йилла йолча Нохч-Палггай ашара а халхара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Хланз йолаш йолча Нохч-Палггай кьама ашара а хал-хара а ансамбл совх влалхьа-тохаргйолаш я кьама инстру-ментий оркестр. Цу гулакха говзанчаш кегьберга респу-бликански музыкални училище юллаш йолча кхьасттача сту-дес.

Керда дешара шу долалуш хьаьларгйолаш я керда ши отделени—вокалистий а музы-ка теорен а. Цу отделенешка дешаш хургба нохийни глал-ггай. Хлалта, безам болчун та-ро хургья юрта культуран учережденешта говзанчаш кечбеча дирижерско-хорови отделене деша а.

С. САЛЬМАН.

Юртарча кхьахьегамхошта дика даь ценош деза

Хланз тлехьарча хана, Нохч-Палггай АССР юхамет-та оттаяча дуьзденна, кхьастта цхоагга дьаржад рес-публикан юртарча чубаха цено-ш хьалдар. Укх лоащача хана 682 цла даь даьинад, дукхаш дараш шийде ценош латташ дола 4000 цла хьаль-деш а латт. Гишлоний белхаш лакхлуш латт Ачхой-Мартановски, Назрановски, Грознен-ски, Ножай - Юртовски, кхы-йолча районашка а.

Цхьанна хана вай юртарча хиннадац хланз санна дукха гишлоний белхаш. Цхьанна ду-зденна цхоагга лорхьаца да улицаш, майдаш шьарьяра, чу-ваха ценош, культуран-вахара объектш хьалтараш дешаш.

Цу белха кулгал де деза райисполкомаша шоай лавтай делора, юрта боахаман, колхоз-ий отдалашка глалла.

Ценош йодога мотитташ кхьасте лавталелора управле-нес геодезически говзанч баьхит-таб. Надтеречний Гудермес-ский районашка из болх хлама ца эшаш иште баьнаб. Пер-вомайский Советский райо-нашка Первомайское, Мужеке, Оалкам, Советское, Барзой яхача а, кхьайолча юртарча а ши бригадо юртий планий схемаш увтаю. Гишлоний архитектура гулакхий Нохч-Палггай АССР оргкомитете управленес Грозненский района Кхьан-юрта планаш увтаьттай, хлалта, хланз укх сахьата Кень-юрта, Берда-Кала Кхьан-нарча-Шолже белхаш деш а.

Де деза хланз а дукха латт. 70—80 юртарча чехкаш планаш оттая хьа кхы тла а 35—40 процент хургйолаш

проектний гишлоний органи-заций, предприетшкара а ор-ганизацишкара а капитальни гишлоний отдалей специали-сташ бейхита беза. СССР ар-хитектуран Грозненский отде-лени декхарила я цу балхашта юкье доаьтга даьа лаца.

Юртий планаш увтаеш, кхьанара юрташ юха тоаеш, керда юрташ юкхаш колхоза боахаман гулакхаш теркал де-деша, цхоагга теркам бе беза, ма кулла цига доагга производ-ствени, нах чубаха, юкьарлен ценош доаьтга даьа лаца.

Юрт юллаш теркам тла ба-хийта беза кертера улици йокхка йоанаш майден гаьнаш егга баьцар хургйолаш тоа-ря: Иштта мара дицдальица иш ил школан, лорий-профи-лактически, банен, пекарнен